

ITALIJA

JAMA LED ZEPPELIN

Jama Led Zeppelin istraživana je 90-ih godina prošlog stoljeća od strane tršćanskih speleologa kasnije potpomognutih i ponekim speleologom iz zapadnijih dijelova Italije. U tadašnjim napornim istraživanjima dosegnuta je dubina od 960 m i dužina od oko 2.5 km. Jama se nalazi na talijanskoj strani masiva Canina, na 2130 m.n.v., poviše platoa Pala Celar kojeg su u isto vrijeme proslavili vrsni speleolozi iz raznih dijelova Italije istražujući brojne velike i zahtjevne jame (koje se polagano približavaju međusobno stvarajući priliku za još jedan veliki speleološki sustav na ovom nevjerojatnom masivu.)

Led Zeppelin se od jama na Pala Celaru ponešto razlikuje; sastoji se od mnogih vertikalnih skokova manjih dimenzija koji se gotovo redovito izmjenjuju s uspinjućim meandrima, zbog čega se, spuštajući u jamu konstantno "gubi" na dubini. No ipak, nešto važnija činjenica koja je razlikuje od velikog dijela talijanskih jama na Caninu jest to što je bojanjem vode ustanovljena veza s izvorima na slovenskoj strani Canina. U praksi to znači da jami, za razliku od susjednih, potencijal prema dubini iznosi gotovo 1800 m!

To je saznanje motiviralo ekipu mađarskih speleologa (koji su se afirmirali zahtjevnim istraživanjima u susjednom sistemu Col delle Erbe) da zajedno s nekolicinom speleologa iz Trsta (u većini slučajeva samo s jednim) pokrenu nova istraživanja. Ljeti 2008. godine kreću sa zamjenom užadi koja su od sredine 90-ih godina još uvijek stajala u jami i na dubini između 700 i 900 m poduzimaju razna tehnička penjanja u svrhu pronalaska by-passa sifona na dnu jame. Tijekom kolovoza 2009. godine dva mađarska i jedan talijanski speleolog

Ulaz u jamu Led Zeppelin

foto: Ivan Glavaš

prilikom desetodnevnog boravka u jami istražuju oko 500 m fosilnih kanala pronađenih ispenjavanjem. U jednom od tih kanala nalazi se suženje kroz koje u ljetnom periodu ulazi vrlo jak vjetar. To će suženje u budućim akcijama biti primarni cilj proširivanja jer izgleda da daljnji put u dubinu prolazi upravo kroz to suženje. Jama je inače vrlo zahtjevna i eventualan će nastavak staviti na kušnju i one

najtvrdokornije speleologe. Primjera radi, silazak do bivka na dubini od 780 m traje 15-ak sati ukoliko se sa sobom nosi nešto opreme za bivak i istraživanja.

Ivan Glavaš
Speleološka udruga "Spelunka"
Opatija